

Sygn. akt III UK 235/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania S. G.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.
o przyznanie emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 7 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 lipca 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie z odwołania S.G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. w przedmiocie prawa do emerytury, oddalił apelację odwołującego się.

Odwołujący się zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ubezpieczony wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie. Potrzeba wykładni dotyczy zdaniem skarżącego art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 32 Konstytucji RP przez definitywne rozstrzygnięcie, czy okres świadczenia pracy w szczególnych warunkach na rzecz rolniczej spółdzielni

produkcyjnej jako jej członek, może być zaliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach uprawniający do przejścia na emeryturę z osiągnięciem obniżonego wieku i jeżeli tak to czy wymaga to spełnienia jakichś dodatkowych warunków. W jego ocenie należy zastosować prokonstytucyjną wykładnię art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i uznać pracę wykonywaną przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych spełniającą przesłanki pracy w warunkach szczególnych, za pracę umożliwiającą przejście na emeryturę z osiągnięciem obniżonego wieku emerytalnego. Skarżący podniósł również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na: (-) niedoliczenie do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych okresu jednoczesnego pobierania przez ubezpieczonego nauki zawodu w przyzakładowej szkole zawodowej po ukończeniu przez ubezpieczonego 18 roku życia; (-) pominięciu w ocenie prawnej przez Sąd drugiej instancji faktu wcześniejszego zawarcia umowy o pracę przez ubezpieczonego z rolniczą spółdzielnią produkcyjną przed przystąpieniem do tej spółdzielni i w konsekwencji przyjęcie przez Sąd, że reżim świadczonej przez ubezpieczonego pracy miał charakter wyłącznie członkowski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wniesiona w sprawie skarga nie wykazała znaczenia jej rozstrzygnięcia dla realizacji tej publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej, względnie potrzeby ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych i rozwoju jurysprudencji.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania przez autora skargi, że na podstawie tych samych przepisów prawnych w różnych sprawach tego samego rodzaju podejmowane są rozbieżne rozstrzygnięcia sądowe, które nie znajdują przekonującego uzasadnienia w różnicach wynikających z ustaleń sądu dotyczących okoliczności faktycznych lub prawnych w tych sprawach. Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a nadto przedstawienie przez skarżącego własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2003 r., I PZ 124/02, LEX nr 1130960; z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43).

Brak jest potrzeby wykładni wskazywanych przez skarżącego przepisów. Orzecnictwo w kwestii prawa członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym jest bogate i ugruntowane. Sąd Najwyższy jednoznacznie rozstrzygnął, że jako praca w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów art. 32 ustawy emerytalnej nie może być kwalifikowana praca wykonywana w ramach stosunku członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej (wyrok Sądu Najwyższego: z 18 stycznia 2005 r., II UK 136/04, LEX nr 602703; z 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272; z 21 października 2009 r., I UK 115/09, LEX nr 558571; z dnia 8 grudnia 2009 r., I UK 186/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 189). Ponadto w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że przedstawione w art. 32 ustawy emerytalnej ograniczenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się powołał się również na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przytoczenia stosownych argumentów, uwzględniających specyfikę tej podstawy warunkującej pozytywne rozpoznanie wniosku podmiotu wnoszącego skargę

kasacyjną. Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2007 r., I CSK 100/07, niepubl.; z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, Lex 560541). Istotne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Z uzasadnienia skargi kasacyjnej nie wynika oczywista zasadność w przedstawionym powyżej znaczeniu. Sąd Najwyższy nie widzi sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub widocznego w taki sposób niewłaściwego zastosowania prawa, a tylko w takiej sytuacji wskazana przesłanka uzasadnia przyjęcie skargi. Członek spółdzielni produkcyjnej nie może pozostawać z nią w pracowniczym stosunku zatrudnienia, w rezultacie okres wykonywania pracy w charakterze członka nie może zostać zaliczony do stażu pracowniczego, od którego zależy nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 2009 r., I UK 186/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 189; z 5 maja 1999 r., I PKN 677/98, OSNP 2000 nr 14, poz. 537). Także kwestia okresu nauki zawodu w odniesieniu do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach była już przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2012 r., I UK 130/12, LEX nr 1265553; wyrok Sądu Najwyższego z 23 maja 2012 r. I UK 9/12, LEX nr 1224672). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi sprowadza się jednakże w istocie do podważania oceny dowodów dokonanej przez Sąd drugiej instancji. Wywody skarżącego stanowią polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Odnosnie do zawartej umowy oraz co do oceny przygotowania zawodowego po ukończeniu 18 roku życia wywody opierają się na kwestionowaniu ustaleń

faktycznych i w istocie rzeczy zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez negację prawidłowości oceny zeznań świadków.

Niezależnie od tego można także wskazać, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie potrzeby wykładni przepisów, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.